

6.1. Introducción

A Lei orgánica 5/2002, do 19 de xuño, das cualificacións e da formación profesional, define no seu artigo 9, a formación profesional, nos seguintes termos: “A formación profesional comprende o conxunto de accións formativas que capacitan para o desempeño cualificado das diversas profesións, o acceso ao emprego e a participación activa na vida social, cultural e económica. Inclúe as ensinanzas propias da formación profesional inicial, as accións de inserción e reinserción laboral dos traballadores, así como as orientadas á formación continua nas empresas, que permitan a adquisición e actualización permanente das competencias profesionais”.

Tres son as pezas institucionais que contribuíron de xeito básico a deseña-lo sistema de formación profesional en España. A primeira articúlase en torno ao sistema educativo. A Lei orgánica 1/1990, do 3 de outubro, de ordenación xeral do sistema educativo (LOXSE) redefiniu o papel da formación profesional regulada, establecendo qué tipo de ensinanzas poden conducir á obtención de titulacións, con validez académico profesional, e cales outras forman parte da formación integradora

do propio sistema educativo, con cualificacións amplas e polivalentes. En segundo lugar, o Plan Nacional de Formación e Inserción Profesional (Plan FIP) “ocupacional” diríxese a traballadores desempregados co dobre e combinado obxectivo de proporcionarlle as cualificacións requiridas polo sistema produtivo e a súa inserción no mercado de traballo. Finalmente, e dentro do campo das relacións laborais, está a formación profesional continua, cun conxunto de accións formativas que desenvolven as empresas, dirixidas tanto á mellora de competencias e cualificacións como á recualificación de traballadores ocupados.

Neste capítulo, pola súa pertenza ao ámbito educativo xeral, non corresponde aquí trata-la primeira polo que tan só nos imos ocupar das dúas últimas.

A *formación profesional* ocupacional é competencia, desde o 1 de xaneiro de 1993 da Xunta de Galicia e, concretamente, da Consellería de Asuntos Sociais, Emprego e Relacións Laborais. As funcións e servizos da Administración do Estado asumidos pola Xunta de Galicia, así como aqueloutros que se reserva a Administración do Estado, son os contidos no anexo ao Real decreto 146/1993, do 29 de xaneiro, polo que se produce o oportuno traspaso de funcións e servizos. O que aquí interesa, convén subliñar que a Xunta de Galicia asume a xestión do Plan de Formación e Inserción Profesional (Plan FIP), aínda que a aprobación do propio plan resérvao a Administración do Estado, quen vén de elaboralo coa colaboración das comunidades autónomas.

Xunto ao Plan FIP, a Xunta de Galicia conta, ademais, cun programa de apoio da UE para formación, que cofinancian ámbalas institucións (a Xunta aporta o 25%) e polo que xestiona as programacións que se derivan das orientacións plurianuais do Fondo Social Europeo (FSE).

A *formación continua* non foi transferida ás comunidades autónomas e desenvolve as súas funcións a través da Fundación para a Formación Continua (FORCEM), impulsando e difundindo a Formación Continua entre os traballadores e as empresas, xestionando as axudas e realizando o seu seguimento e control técnico.

A formación en Galicia respondeu ó mesmo contexto descrito, a necesidade de mellorar resultados e a mellora de obxectivos propiciou o Plan Nacional de Formación Profesional do 13 de marzo de 1998, onde os seus obxectivos e medidas enmárcanse na comentada política europea, sendo unha das súas novidades salientables a necesidade de concreta-los plans de acción que os estados membros presentarán cada ano.

Unha liña fundamental do plan constitúea o desenvolvemento do novo Programa Nacional de Formación Profesional, acordado no Consello Xeral da Formación Profesional coas comunidades autónomas e os axentes sociais como elemento fundamental do aumento da empregabilidade para os colectivos máis desfavorecidos no mercado de traballo, integrando a formación regulada, a formación ocupacional e a formación continua. Programa que pretende fomenta-la oferta formativa e dotar de prestixio a formación profesional. O obxectivo é actuar sobre a poboación desempregada que permanecese cinco e once meses en situación de desemprego, emprendendo accións de emprego ou empregabilidade (formación e orientación).

Á hora de analizar anualmente a xestión realizada en materia de formación debemos seguir inevitablemente o guión de obxectivos proposto polo Plan Nacional que enmarca os acordos subscritos no ámbito autonómico.

Partimos por isto do enunciado de principios contido no capítulo IV do Plan Nacional que establece como obxectivos da Formación Profesional Ocupacional, os seguintes:

O obxectivo xeral, como política activa de emprego, diríxese prioritariamente a potencia-la inserción e reinserción profesional da poboación demandante de emprego, mediante a cualificación, recualificación ou posta ao día das súas competencias profesionais, que poderá acreditarse mediante as certificacións correspondentes.

Polo mesmo, debe adecuarse á oferta de emprego, actual ou previsible a curto prazo, sen prexuízo de que as cualificacións que ofrezca teñan horizonte de futuro.

A oferta formativa ocupacional instrumentarase en función das características da poboación desempregada, distinguindo, en principio, a dirixida a mozos en busca da súa inserción, a dirixida a persoas adultas que necesitan reinsertarse, incluídas as mulleres, e finalmente, a orientada a colectivos específicos con especiais dificultades para a inserción ou reinserción.

A característica específica da oferta formativa ocupacional debe se-la súa capacidade de resposta inmediata á oferta de emprego que require continua evolución e formación de tal oferta na economía globalizada.

A oferta e a xestión da formación ocupacional debe ter presente os obxectivos básicos do presente programa nacional, polo que as súas cualificacións deben axustarse ao Sistema Nacional de Cualificacións, permitindo o seu recoñecemento e validación nos restantes subsistemas.

Así mesmo, debe operar tendo en conta os datos ofrecidos polo Observatorio sobre Evolución das Cualificacións e o Emprego e ofrecer certificacións transparentes no mercado nacional e comunitario.

A oferta de formación ocupacional debe articularse co sistema de información e orientación dos diferentes servizos públicos de emprego.

Finalmente, debe operar con criterios de calidade que permitan mellora-la súa xestión e avalia-los seus resultados.

6.2. Formación Ocupacional: Informe da xestión en 2003

A Consellería de Asuntos Sociais, Emprego e Relacións Laborais remitiu ao Consello Galego de Relacións Laborais un informe da xestión da formación ocupacional en Galicia no ano 2003, que transcribimos integramente:

FORMACIÓN PROFESIONAL OCUPACIONAL

INTRODUCCIÓN

A formación profesional está dividida en tres subsistemas: a inicial ou específica, pertencente ao sistema educativo, a ocupacional, dirixida aos desempregados, e a formación continua ou de ocupados.

O Decreto 212/2003, do 3 de abril, establece a estrutura orgánica da Consellería de Asuntos Sociais, Emprego e Relacións Laborais, atribuíndolle o exercicio das competencias e funcións, entre outras materias, no relativo á formación ocupacional. Estas realízaas a Dirección Xeral de Formación e Colocación, concretamente a través da Subdirección Xeral de Formación Ocupacional.

A formación profesional ocupacional é unha política activa de emprego. Ofrece cursos de formación gratuítos para traballadores desempregados co obxecto de cualificalos e que se integren dentro do mercado laboral.

Mediante a programación de cursos do Plan Nacional de Formación e Inserción Profesional (Plan FIP), elaborado anualmente pola Dirección Xeral de Formación e Colocación, prográmanse accións formativas para desempregados inscritos no Servizo Público de Emprego de Galicia. Fóra do Plan FIP realízanse tamén outras accións formativas que completan a oferta de mellora da cualificación. Tódalas accións de formación ocupacional están cofinanciadas polo Fondo Social Europeo.

Froito das programacións levadas a cabo durante o ano 2003 a formación ocupacional en Galicia tivo como beneficiarios a 38.585 alumnos nun total de 2.417 cursos programados e cun investimento de 54.357.372,01 euros. O estudo desta programación débese facer analizando cinco grupos fundamentais:

1. Cursos do Plan FIP (sen compromiso de contratación).
2. Cursos do Plan FIP (con compromiso de contratación).
3. Cursos do Plan FIP impartidos en centros de titularidade da Xunta de Galicia.
4. Cursos do Plan autonómico de formación de formadores.
5. Outras accións formativas

■ Cadro 6.1

Resumo da Formación Ocupacional. Galicia. 2003

	Cursos	Alumnos	Orzamento
FIP (excluídos compromisos de contratación)	1.363	21.993	40.771.433
Compromisos de contratación FIP	91	1.377	2.131.182
Compromisos de contratación FSE	114	1.612	213.335
Medios propios FIP	250	3.616	7.044.507
Plan autonómico de formación de formadores	34	499	389.006
FSE (accións complementarias ao plan FIP)	565	9.488	3.807.909
Total	2.417	38.585	54.357.372

Fonte: Dirección Xeral de Formación e Colocación. Subdirección Xeral de Formación Ocupacional

PLAN NACIONAL DE FORMACIÓN E INSERCIÓN PROFESIONAL (FIP)

A normativa básica reguladora do Plan FIP está contida no Real decreto 631/1993, do 3 de maio, e nas ordes que o desenvolven. Neste marco xurídico a Consellería de Asuntos Sociais, Emprego e Relacións Laborais publicou a Orde do 15 de novembro de 2002 pola que se establecía a convocatoria pública para a programación de cursos do Plan Nacional de Formación e Inserción Profesional na Comunidade Autónoma de Galicia correspondentes ao exercicio do ano 2003.

Na citada orde de convocatoria establecíase que as comisións de avaliación encargadas de aprobar a programación se constituirían nos servizos centrais e en cada unha das delegacións provinciais da Consellería de Asuntos Sociais, Emprego e Relacións Laborais.

Ó criterio en base ao que se repartiron as solicitudes entre as distintas comisións foi o de encomendar á dos servizos centrais a resolución das solicitudes de entidades pluriprovinciais e a cada delegación provincial a das solicitudes de centros radicados na súa provincia.

Ao abeiro desta convocatoria programáronse durante o ano 2003 un total de 1.363 cursos, cun orzamento total de 40.771.433,35 euros, aos que asistiron 21.993 alumnos, segundo se especifica nos apartados que, de seguido, se desenvolven.

PROGRAMACIÓN PLURIPROVINCIAL

A programación de cursos aprobada para o exercicio do ano 2003 nos servizos centrais da consellería foi a seguinte:

Provincia	Cursos	Alumnos	Orzamento
A Coruña	206	3.294	4.803.961
Lugo	149	2.325	2.671.235
Ourense	89	1.405	2.135.380
Pontevedra	147	2.353	3.615.939
Totais	591	9.377	13.226.515

■ Cadro 6.2

Distribución territorial Plano FIP⁽¹⁾. Por programas e provincias. 2003

Programa	Provincia	Cursos	Alumnos	Orzamento
Pluriprovincial		591	9.377	13.226.515
Provincial				
	A Coruña	244	3.957	9.115.987
	Lugo	119	1.947	4.418.281
	Ourense	179	2.892	5.710.734
	Pontevedra	230	3.820	8.299.916
	Subtotal	772	12.616	27.544.918
Galicia		1.363	21.993	40.771.433

(1) Excluídos os de con compromiso de contratación

Fonte: Dirección Xeral de Formación e Colocación. Subdirección Xeral de Formación Ocupacional

PROGRAMACIÓN PROVINCIAL

Pola súa banda, a programación aprobada para o exercicio do ano 2003 en cada unha das delegacións provinciais da consellería foi a seguinte:

Provincia	Cursos	Alumnos	Orzamento
A Coruña	244	3.957	9.115.987
Lugo	119	1.947	4.418.281
Ourense	179	2.892	5.710.734
Pontevedra	230	3.820	8.299.916
Totais	772	12.616	27.544.918

DISTRIBUCIÓN DA PROGRAMACIÓN POR ÁREAS FUNCIONAIS

A Consellería de Asuntos Sociais, Emprego e Relacións Laborais distribúe a súa programación por áreas funcionais. Estas son unha agrupación das comarcas en conxuntos territoriais do mapa comarcal de Galicia. Con isto preténdese agrupar aqueles concellos que teñen unhas características comúns no relativo ás necesidades de formación e ás características do desemprego nestes.

A continuación recóllese a programación correspondente ao exercicio do ano 2003 distribuída polas áreas funcionais das catro provincias. Nesta relación inclúen-se os cursos con compromiso de contratación para os efectos de dar unha imaxe real do reparto da programación do exercicio do ano 2003 no territorio da Comunidade Autónoma.

■ Cadro 6.3

FIP 2003 - Programación provincial

Provincia	Área	Cursos	Alumnos	Orzamento
A Coruña	A Coruña	184	1.997	5.960.534
	Bergantiños	19	305	689.204
	Betanzos	13	208	425.361
	Boiro	27	443	543.035
	Cee	18	294	338.728
	Ferrol-As Pontes	87	1.386	3.083.609
	Melide	8	125	126.386
	Ordes	9	129	221.686
	Santiago de Compostela	103	1.642	3.097.865
	Subtotal	468	6.529	14.486.410
Lugo	A Mariña	65	997	1.417.762
	Chantada-A Ulloa	13	220	351.780
	Lugo	144	2.303	4.037.771
	Os Ancares	3	42	69.803
	Sarria	14	217	377.079
	Terra de Lemos-Quiroga	23	385	766.650
	Vilalba	12	198	293.792
	Subtotal	274	4.362	7.314.636
Ourense	A Limia	11	176	326.658
	O Carballiño	13	205	348.428
	O Ribeiro	8	126	262.535
	Ourense	213	3.392	6.183.810
	Terra de Celanova	4	61	141.522
	Valdeorras	18	304	483.800
	Verín	13	214	274.579
	Viana do Bolo	1	15	26.820
	Subtotal	281	4.493	8.048.152
Pontevedra	Baixo Miño	17	275	511.900
	Caldas de Reis	9	147	264.669
	O Deza	41	645	1.045.872
	O Morrazo	23	381	785.758
	O Salnés	39	632	1.003.090
	Ponteareas	15	231	400.204
	Pontevedra	59	946	1.477.166
	Tabeirós-Terra de Montes	23	374	829.734
	Vigo	205	3.355	3.735.025
	Subtotal	431	6.986	13.053.417
Galicia		1.454	22.370	42.902.615

Fonte: Dirección Xeral de Formación e Colocación. Subdirección Xeral de Formación Ocupacional

INFORME SOBRE A NECESIDADE DA IMPARTICIÓ DE CURSOS FIP A TRAVÉS DE CONCURSO:

A oferta de cursos de formación ocupacional baséase en dous grandes grupos de accións: as que ofrece a Consellería de Asuntos Sociais, Emprego e Relacións Laborais a través dos seus propios medios (centros de formación ocupacional e unidades de acción formativa) e os que financia a centros colaboradores logo da súa homologación de conformidade co Decreto 158/2001, do 29 de xuño, polo que se regula o procedemento para a homologación de especialidades formativas e para a inscrición no Censo de centros colaboradores de formación ocupacional, no que se establecen os requisitos materiais con que os centros deben contar para impartir cada especialidade formativa.

Sen embargo, a situación física destes medios, sexan propios ou subvencionados fai que, en ocasións, se produza un desaxuste entre a oferta formativa dunha comarca e os datos máis relevantes do seu mercado de traballo (profesións máis ofertadas polas empresas, maior número de contratos laborais, etc.). O Instituto Galego das Cualificacións fixo un estudo sobre estes desaxustes e propuxo como solución para este problema a contratación, a través de concurso público, daqueles cursos que, tendo unha demanda empresarial evidente atendendo aos contratos e ofertas de traballo nunha comarca determinada, non podían facerse por falta de equipamento propio ou alleo homologado. O concurso permitiu contratar 2 cursos en especialidades predeterminadas acollendo a 330 alumnos.

A CORUÑA

PATRONISTA ESCALADOR Lugar de impartición: COMARCA DE BERGANTIÑOS
PASADOR DE FERRO Lugares de impartición: COMARCAS DE BERGANTIÑOS E DE SONEIRA
AUXILIAR DE INDUSTRIAS ALIMENTARIAS Lugar de impartición: COMARCA DE MUROS
ELABORADOR CONSERVAS E PRODUTOS DA PESCA Lugar de impartición: COMARCA DE MUROS
CARPINTEIRO METÁLICO E DE PVC Lugar de impartición: COMARCA DE TERRA DE SONEIRA
OPERADOR MAQUINARIA DE ESCAVACIÓN Lugar de impartición: COMARCA DE FISTERRA
CAMAREIRO DE RESTAURANTE-BAR Lugar de impartición: COMARCA DE FISTERRA

LUGO

FRIGORISTA Lugar de impartición: COMARCA DA MARIÑA CENTRAL
CONDUTOR DE CAMIÓN PESADO Lugar de impartición: COMARCA DA TERRA CHÁ
GUÍA DE RUTA Lugar de impartición: COMARCA DOS ANCARES

OURENSE	
	OPERADOR DE PLANTA DE BENÉFICO DE ROCHAS PARA ORNAMENTACIÓN Lugar de impartición: COMARCA DA LIMIA
	INSTALADOR DE ILLAMENTOS Lugar de impartición: COMARCA DE ALLARIZ - MACEDA
	ESCAIOLISTA Lugar de impartición: COMARCA DE ALLARIZ - MACEDA
	AUXILIAR DE AXUDA A DOMICILIO Lugar de impartición: COMARCA DO RIBEIRO
	ENVASADOR DE PRODUTOS ALIMENTARIOS Lugar de impartición: COMARCA DE OURENSE
	AVICULTOR Lugar de impartición: COMARCA DE OURENSE
	INSTALADOR, MANTEDOR E REPARADOR DE CALEFACCIÓN E AUGA QUENTE Lugar de impartición: COMARCA DE VIANA DO BOLO
	CELADOR SANITARIO Lugar de impartición: COMARCA DE VIANA DO BOLO
	TÉCNICO EN INFORMACIÓN TURÍSTICA Lugar de impartición: COMARCA DE TERRA DE TRIVES

PONTEVEDRA	
	AUXILIAR DE AXUDA A DOMICILIO Lugar de impartición: COMARCA DA PARADANTA

SEGUIMIENTO E CONTROL DOS CURSOS

A Consellería de Asuntos Sociais, Emprego e Relacións Laborais realiza unha actividade de seguimento e control da calidade dos cursos impartidos dentro de cada programación.

Para estes efectos, os técnicos de formación ocupacional das delegacións provinciais realizan, durante o período da súa impartición, unha media de tres visitas a cada un dos cursos aprobados dentro da programación. Nestas visitas emítese un informe que, con independencia doutros efectos, servirá para valorar a calidade dos cursos impartidos por cada entidade con vistas ao baremo que servirá para aprobar a programación do ano seguinte.

HOMOLOGACIÓNS

Os centros colaboradores de formación ocupacional son aquelas entidades que, cumpridos os requisitos e seguindo o procedemento establecido na normativa vixente (Decreto 158/2001, do 29 de xuño), obtiveron a homologación dalgunha especialidade formativa, outorgada por resolución do director xeral de Formación e Colocación, e a conseguinte inscrición no Censo de centros colaboradores de formación ocupacional na Comunidade Autónoma de Galicia.

O Censo é un libro-rexistro, en soporte informático, onde se inscriben as entidades que obteñan a homologación dalgunha especialidade formativa. Na actualidade hai un total de 878 centros censados.

Segundo se especifica na normativa vixente, tódalas especialidades formativas que se impartan dentro da programación do Plan FIP deberán estar incluídas no Ficheiro de especialidades do INEM e comprenderán as especificacións técnico-docentes e o contido formativo axeitado de acordo co seu nivel formativo e o grao de dificultade establecido. Isto fai que o Censo de centros colaboradores sexa un instrumento fundamental de cara á aprobación das distintas programacións do Plan FIP e resalta a necesidade de contar cun amplo número de centros inscritos e de que estes contén coa maior variedade posible de especialidades formativas homologadas. A data 31 de decembro de 2003 había homologadas un total de 363 especialidades.

■ Cadro 6.4

**Formación ocupacional. Plano FIP. Datos do Censo de Centros Colaboradores.
Por provincias. Galicia. 2000-2003**

	Censados no ano 2000	Censados no ano 2001	Censados no ano 2002	Censados en 2003
A Coruña	239	290	243	269
Lugo	169	189	173	182
Ourense	146	158	143	150
Pontevedra	248	296	264	277
Total	802	933	823	878

Fonte: Dirección Xeral de Formación e Colocación. Subdirección Xeral de Formación Ocupacional

SECTORIALIZACIÓN

No ano 2003 continuouse co esforzo sostido de progresiva mellora no eido da calidade da formación, baseada nalgúns elementos clave: o axuste da oferta formativa anual aos requirimentos do mundo produtivo, o que implica unha metodoloxía de detección de necesidades de formación precisa e realista; a inserción laboral dos alumnos formados como referencia prioritaria; o perfeccionamento continuo dos docentes desde a vertente técnico-profesional e didáctica; a aproximación dos equipos e métodos de traballo ó que demandan as empresas, o que supón priorizar a formación no posto de traballo e as prácticas non laborais e, por último, a concreción de interlocutores sectoriais válidos e involucrados no proceso formativo.

O desenvolvemento da programación levada a cabo como consecuencia da orde do 15 de novembro, pola que se establecía a convocatoria pública para a programación dos cursos do Plan FIP na nosa comunidade autónoma para o exercicio do ano 2003, estivo centrada nos sectores que a continuación se especifican, o que supuxo un investimento superior ós corenta millóns de euros coa seguinte distribución:

■ Cadro 6.5

**Formación ocupacional. Plano FIP. Datos do Censo de Centros Colaboradores.
Por provincias. Galicia. 2000-2003**

Sector	Cursos	Alumnos	Orzamento
Administración e oficinas	155	2.511	5.533.569
Agricultura	30	489	916.146
Artesanía	20	349	900.960
Automoción	16	273	872.417
Comercio, marketing e vendas	77	1.207	1.766.090
Comunicación	12	190	503.541
Construción	84	1.436	4.052.607
Industria	53	842	1.748.638
Industria agroalimentaria	14	227	510.202
Madeira e moble	21	346	956.581
Mantemento instalacións	36	620	1.689.237
Pesca e acuicultura	1	19	25.908
Sanidade	81	1.347	2.279.653
Servizos	657	10.401	14.423.757
Téxtil	32	519	1.023.659
Turismo e hostalería	74	1.217	3.568.468
Total	1.363	21.993	40.771.433

Fonte: Dirección Xeral de Formación e Colocación. Subdirección Xeral de Formación Ocupacional

CURSOS CON COMPROMISO DE CONTRATACIÓN

No exercicio do ano 2003 mantívose o criterio de potenciar a figura dos proxectos formativos con compromiso de contratación, mantendo o requisito dos anos anteriores de contratar a un 60% dos alumnos que inicien o curso por un período mínimo de 6 meses a xornada completa ou tempo equivalente, no caso de que a contratación non sexa a xornada completa.

Estes cursos, aínda que se financian con cargo ao orzamento do Plan FIP teñen unha partida específica e, para facilitar a entrada das entidades interesadas en participar nesta vía de acceso á formación ocupacional, non se estableceu data límite para presentar a solicitude correspondente (fronte ao resto das solicitudes que se tiñan que presentar no prazo de 20 días hábiles desde o seguinte á publicación da orde) para facilitar que a solicitude se adaptase ás necesidades produtivas da entidade.

DISTRIBUCIÓN PROVINCIAL

A distribución provincial da programación de cursos de formación ocupacional con compromiso de contratación foi a seguinte:

■ Cadro 6.6

Formación ocupacional. Plano FIP. Programación de cursos con compromiso de contratación. Por provincias. Galicia. 2003

	Empresas	Cursos	Alumnos	Orzamento
A Coruña	10	18	278	566.462
Lugo	4	6	90	225.119
Ourense	3	13	196	202.039
Pontevedra	14	54	813	1.137.562
Galicia	29	91	1.377	2.131.182

Fonte: Dirección Xeral de Formación e Colocación. Subdirección Xeral de Formación Ocupacional

■ Cadro 6.7

Evolución dos compromisos de contratación nos últimos 3 anos

	2000	2001	2002	2003
Cursos	325	159	92	91
Alumnos	4.841	2.359	1.374	1.377
Orzamento	6.074.943,56	3.324.129,90	2.059.359,00	2.131.182,00

Fonte: Dirección Xeral de Formación e Colocación. Subdirección Xeral de Formación Ocupacional

**Investimento nos centros de Formación Ocupacional da Consellería de Asuntos Sociais,
Emprego e Relacións Laborais no ano 2003**

CFO/UAF	DOTACIÓN	INVESTIMENTO	ESPECIALIDADES ÁS QUE AFECTAN
CFO de Ferrol	Electrónico de mantemento	252.424,99 €	Electrónico de mantemento
	Electricista de mantemento	48.783,37 €	MREE10 Electricista de mantemento
	Ampliación dotación de soldadura	3.300,00 €	Soldador aceiro inoxidable e procedementos MIG E
	Ampliación dotación de fontanería	4.506,02 €	Soldador de estruturas metálicas
			Fontaneiro
CFO de Santiago de Compostela	Vernizado	148.644,00 €	Vernizador lacador
	Ampliación dotación mecanizado	10.122,00 €	Mecanizador de madeira e taboleiros
	Ampliación dotación carpintería	13.439,32 €	Carpinteiro
CFO de Lugo			Ebanista
	Automoción	70.000,00 €	Mecánico de vehículos
	Frío Industrial	57.839,12 €	lixeiros
	Electricidade	61.400,00 €	Chapista pintos de vehículos
	Ampliación dotación soldadura	3.334,00 €	Frigorista instalación refrixeración industrial
	Ampliación da dotación de carpintería de aluminio e pvc	1.450,00 €	Electricista industrial
CFO de Viveiro			Automatismo con control programable
	Mecánica	147.760,33 €	Soldador de estruturas metálicas lixeiras
	Topografía	88.656,72 €	Soldador aceiro inoxidable e procedementos MIG E
	Ampliación da dotación de electricidade	5.325,33 €	Mecánico de mantemento
			Práctico en topografía para obra urbana
CFO Santa María de Europa			Especialista en topografía electrónica
	Carpinteiro ebanista artesán	168.000,00 €	Instalador de sistemas fotovoltaicos e eólicos
	Construcións metálicas e de PVC	79.990,00 €	Electricista industrial
	Xardinería	6.258,20 €	Ebanista
			Carpinteiro metálico e de PVC
			Xardineiro

CFO/UAf	DOTACIÓN	INVESTIMENTO	ESPECIALIDADES ÁS QUE AFECTAN
CFO de Coia	Hidráulica	301.889,51 €	Mantedor de sistemas electohidráulicos
	Neumática~	458.764,38 €	Mantedor de sistemas electroneumáticos
	Mecanizado e CNC	6.538,00 €	Preparador-programador máquinas ferramentas
	Metodoloxía didáctica	5.698,94 €	Soldador de estruturas metálicas pesadas Axustador mecánico Matriceiro moldista Formador ocupacional
UAF de Ames	Ampliación dotación topografía	12.300,00 €	Auxiliar técnico de topografía
	Deseño por ordenador	28.947,00 €	Deseño de páxinas web Programas de retoque dixital e escaneamento imaxes Deseño e modificación de planos en 2D e 3D
UAF de Melide	Ampliación da dotación de cociña	5.204,00 €	Cociñeiro Camareiro/a de restaurante bar.
UAF de Monforte	Madeira	21.748,84 €	Ebanista
	Agraria	2.180,80 €	Floricultor Auxiliar florista

Ao longo do ano 2003 leváronse a cabo numerosas obras e reparacións nos centros de formación ocupacional e nas unidades de acción formativa. O importe dos investimentos realizados foi o seguinte:

CFO/UAf	INVESTIMENTO
CFO de Ferrol	38.748,41 €
CFO de Santiago de Compostela	35.017,80 €
CFO de Lugo	10.610,00 €
CFO de Viveiro	16.168,44 €
CFO Santa María de Europa	128.815,54 €
UAF de Ames	648,00 €
UAF de Melide	31.778,60 €
UAF de Monforte	6.449,00 €
UAF de Negreira	17.178,86 €

Estas actuacións supuxeron un investimento en dotacións de 2.014.504,87 e en obras e reparación de 285.414,65

DISTRIBUCIÓN SECTORIAL

A distribución sectorial dos cursos con compromiso de contratación, agrupada por empresas, provincias e cursos, foi a seguinte:

Cursos con compromiso de contratación. Sectorización. Ano 2003

■ Cadro 6.8

Sector	Cursos	Alumnos	Orzamento
Comercio, marketing e vendas	33	487	468.692
Industria	18	262	380.241
Industria agroalimentaria	1	11	25.536
Madeira e moble	2	31	45.234
Pesca e acuicultura	2	32	83.156
Sanidade	15	227	253.686
Servizos	6	100	451.516
Téxtil	14	227	423.121
Total	91	1.377	2.131.182

Fonte: Dirección Xeral de Formación e Colocación. Subdirección Xeral de Formación Ocupacional

O INFORME DE INSERCIÓN LABORAL DOS CURSOS: METOLOXÍA DE ELABORACIÓN

A través do cruce dos datos do sistema informático de formación profesional ocupacional e os do Servizo Público de Emprego de Galicia elabórase un informe anual sobre a inserción laboral dos alumnos participantes nos cursos de formación profesional ocupacional, que remataron o curso con avaliación positiva. A resultante de calcular o número de alumnos que remataron eses cursos con avaliación positiva e que atoparon emprego nos doce meses posteriores, establecéndose como data límite o 30 de novembro do seguinte ano ao que recibiron o curso de formación profesional ocupacional, supón a cifra de inserción laboral.

Este dato de inserción laboral é esencialmente relevante á hora de realizar a planificación e programación de cursos para cada ano, pois o fin último da FPO é acadar a inserción laboral dos seus alumnos; deste xeito se non se consegue unha inserción laboral mínima dun determinado curso ou nun determinado territorio un ano, na programación seguinte non se imparte e inténtase cambiar por outra especialidade formativa máis axeitada para o tecido produtivo do territorio que lles permita aos desempregados encontrar un traballo e ás empresas inserir un traballador no seu cadro de persoal coa formación adecuada que mellore a concorrência da empresa e, polo tanto, as súas posibilidades de supervivencia e de xerar riqueza e benestar social.

Nestes momentos, e dado que a data límite para o remate dos cursos da programación do ano 2003 era a do 30 de novembro, só contamos cos datos de inserción laboral referidos á programación de 2002.

O informe xeral da inserción laboral dos cursos da programación de 2002 reflicte, aos 12 meses desde a data límite para a finalización dos cursos, unha cifra de 56,67 % de alumnos inseridos laboralmente.

■ Cadro 6.9

Evolución dos compromisos de contratación nos últimos 3 anos

	1998/99	1999/00	2000/01	2001/02	2002/03
Agraria	46,98	39,89	45,11	42,13	48,11
Administración e oficinas	50,45	44,80	47,04	47,48	52,86
Artesanía	31,68	34,36	33,78	32,50	40,91
Automoción	84,76	85,46	96,42	87,50	84,77
Comercio	58,52	61,87	61,61	60,04	60,27
Docencia e investigación	46,84	45,64	39,49	59,26	65,98
Servizos ás empresas	53,37	47,04	48,81	49,69	51,13
Edificación e obras públicas	63,82	60,11	61,09	61,26	62,75
Fabricación de equipos electromecánicos	62,50	60,87	63,86	67,74	68,70
Industrias agroalimentarias	48,75	52,80	58,74	49,26	50,67
Industrias gráficas	44,21	48,15	52,54	55,71	50,00
Información e manifestacións artísticas	55,27	44,09	52,76	47,69	52,25
Industria pesada e construcións metálicas	79,45	76,05	82,82	81,67	83,79
Industrias químicas	60,53	60,29	65,58	56,41	52,31
Industrias téxtiles, da pel e o coiro	54,66	59,01	66,80	61,80	55,66
Industrias da madeira e a cortiza	57,98	51,75	51,16	44,51	64,65
Montaxes e instalacións	62,91	60,57	63,13	57,14	63,11
Mantemento e reparación	70,40	63,34	63,49	62,50	71,81
Industrias manufactureiras diversas	-	-	94,42	99,44	-
Pesca e acuicultura	42,00	45,45	-	53,85	42,86
Prod., transf. e distrib. de enerxía e auga	58,00	50,82	68,75	70,00	66,00
Sanidade	47,61	44,75	48,96	49,48	51,70
Seguros e finanzas	54,55	56,06	44,32	50,76	54,83
Servizos á comunidade e persoais	48,16	45,93	49,22	51,69	50,84
Transportes e comunicacións	64,36	64,24	70,73	66,27	71,52
Turismo e hostalería	51,21	47,82	53,90	54,43	56,72

Fonte: Dirección Xeral de Formación e Colocación. Subdirección Xeral de Formación Ocupacional

De acordo coa definición anterior de inserción laboral, os datos de cada ano refírense a aquel en que se impartiron os cursos; así, por exemplo, a columna do ano 2002 refírese a alumnos que foron formados nese ano e atoparon traballo antes do 30 de novembro do ano 2003.

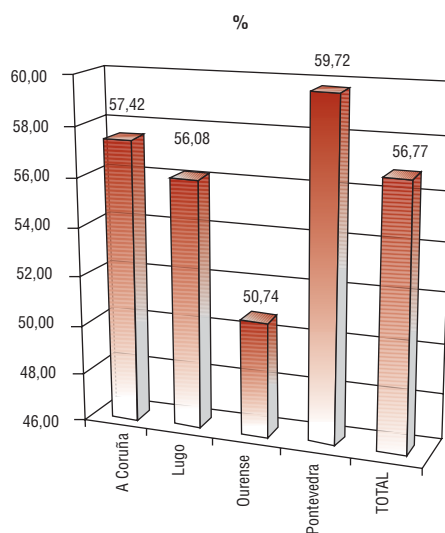
Pódese observar que sistematicamente hai seis especialidades que sempre superan o 60%: Automoción, Edificación e Obras Públicas, Fabricación de equipos electromecánicos, Industria pesada e Construción Metálica, Industrias Químicas e Transporte e comunicacións. Entre todas destaca Automoción, que nunca baixa do 84% e, incluso, chega no ano 2000 ao 96,42%.

Pola contra, e fronte ao resto das especialidades que se sitúan moi preto da media, figuran con niveis máis baixos Agraria e Artesanía (que en ningún dos anos estudados acadou o 50%).

CLASIFICACIÓN POR PROVINCIAS FIP'02

Obsérvase que Pontevedra e A Coruña superan a media, mentres que Ourense e Lugo quedan un pouco por debaixo dela.

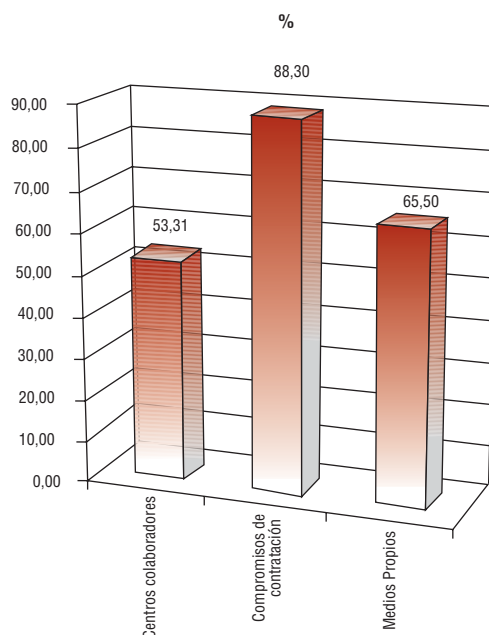
	%
A Coruña	57,42
Lugo	56,08
Ourense	50,74
Pontevedra	59,72
TOTAL	56,77

CLASIFICACIÓN POR CENTROS FIP'02

Obsérvase que, como é lóxico, son os compromisos de contratación os que teñen un índice de inserción laboral máis elevado (88,30%), moi por riba da media.

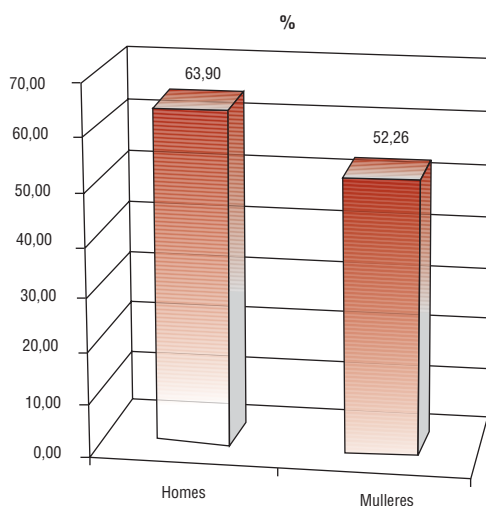
	%
Centros colaboradores	53,31
A) Compromisos de contratación	88,30
B) Medios propios	65,50

CLASIFICACIÓN POR SEXO FIP'02

Obsérvase que o índice que corresponde aos homes (63,90%) é superior ao das mulleres (52,26%), aínda que a porcentaxe de mulleres formadas (56,22%) supera á dos homes (43,78%).

	%
Homes	63,90
Mulleres	52,26

A continuación xúntanse dúas táboas nas que figuran as especialidades de formación profesional ocupacional programadas no ano 2002 que contan con maiores porcentaxes de inserción. As especialidades están ordenadas de máis a menos

inserción total, sen atender a que sexan homes ou mulleres os inseridos. Figuran cun (*) as especialidades que agora están dadas de baixa. Nesta táboa están excluídos os proxectos formativos con compromisos de contratación.

Na segunda táboa figuran os datos referidos aos contratos e demandas asociadas ás especialidades formativas calculando o saldo neto (contratos do ano 2003 e a base de demandantes en decembro de 2003). Nesta táboa xa non aparecen as especialidades da anterior que estaban marcadas cun (*) porque na correlación actual de especialidade formativa-ocupación xa non aparecen referenciadas. A orde da táboa é de máis a menos saldo neto.

PROGRAMACIÓN DE MEDIOS PROPIOS

Con cargo ao orzamento do Plan FIP impartíronse, na programación do ano 2003, un total de 250 cursos de formación profesional ocupacional en centros de titularidade da Xunta de Galicia, por un importe total de 7.044.507 euros. Nestes cursos participaron 3.616 alumnos.

No exercicio de 2003 continuouse coa impartición de dous cursos (Ofimática e Programas de retoque dixital e escaneado de imaxes) a través de Internet, que comezara con carácter experimental en 2002. A consellería convocara un concurso no ano 2002 para a adxudicación da elaboración en soporte multimedia do material didáctico destes dous cursos. O número de alumnos que participaron nesta edición foi de 300.

Hai que destacar o aumento, respecto de anos anteriores, tanto do número dos cursos, nun 11,60%, como do número de alumnos, un 8,78%, e a dotación orzamentaria, un 34,66%.

DISTRIBUCIÓN XEOGRÁFICA

A distribución xeográfica destes cursos foi a seguinte:

Formación ocupacional. Plano FIP. Programación de medios propios. Por provincias. Galicia. 2003

■ Cadro 6.10

	Cursos	Alumnos	Orzamento
A Coruña	108	1.587	3.357.021
Lugo	57	836	1.668.703
Ourense	65	897	1.613.750
Pontevedra	20	296	405.032
Totais	250	3.616	7.044.507

Fonte: Dirección Xeral de Formación e Colocación. Subdirección Xeral de Formación Ocupacional

Estes cursos impartíronse nos centros propios dependentes da Consellería de Asuntos Sociais, Emprego e Relacións Laborais, que son: o Centro Nacional de Formación Ocupacional (CNFO) de Santiago de Compostela, os centros de formación ocupacional de Santa María de Europa (Ourense), Coia (Vigo), Ferrol, Lugo

e Viveiro; nas unidades de acción formativa (UAF) de Ames, Melide, Negreira e Monforte de Lemos e nas aulas de Labañou (A Coruña). Tamén se impartiron cursos noutros centros mediante convenios coas consellerías de Educación e Ordenación Universitaria, a de Pesca e Asuntos Marítimos e a de Política Agroalimentaria e Desenvolvemento Rural.

Continuando co procedemento iniciado en 2001 impartíronse cursos adxudicados mediante concurso público. A situación física dos centros de formación ocupacional da consellería e dos centros colaboradores, e a carencia de equipamento móbil suficiente para atender tódalas posibilidades fai que, en ocasións, se produza un desaxuste entre a oferta formativa dunha comarca e os datos máis relevantes do seu mercado de traballo (profesións máis ofrecidas polas empresas, maior número de contratos laborais, etc.) O Instituto Galego das Cualificacións fixo un estudo sobre estes desaxustes e adoptouse como solución para este problema a contratación, a través de concurso público, daqueles cursos que, tendo unha demanda empresarial evidente, se teñen en conta os contratos e ofertas de traballos nunha comarca empresarial determinada, non se podían facer por falta de equipamento propio ou alleo homologado. No ano 2003, once entidades impartiron mediante esta modalidade 38 cursos a 549 alumnos, cun orzamento de 921.087 euros.

DISTRIBUCIÓN SECTORIAL

A continuación, e por último, preséntase a análise por sectores da programación de cursos de formación ocupacional impartidos en centros da titularidade da Xunta de Galicia na programación do ano 2003.

Formación ocupacional. Plano FIP. Programación de medios propios. Por sectores. Galicia. 2003

■ Cadro 6.11

Sector	Cursos	Alumnos	Orzamento
Administración e oficinas	8	121	172.995
Agricultura	14	197	359.583
Artesanía	5	70	210.422
Automoción	5	77	262.363
Comercio, marketing e vendas	12	150	240.733
Comunicación	1	15	14.370
Construción	33	478	1.023.343
Industria	30	436	1.061.384
Industria agroalimentaria	5	74	108.611
Madeira e moble	19	261	618.902
Mantemento instalacións	27	412	845.790
Minería	1	15	34.435
Sanidade	6	94	126.167
Servizos	60	862	1.153.164
Téxtil	8	119	151.838
Turismo e hostalería	16	235	660.408
Total	250	3.616	7.044.507

Fonte: Dirección Xeral de Formación e Colocación. Subdirección Xeral de Formación Ocupacional

CENTROS INTEGRADOS DE FORMACIÓN PROFESIONAL

A Lei 5/2002, do 19 de xuño, das cualificacións e da formación profesional prevé a creación de centros integrados de formación profesional, e establece que este tipo de centros impartirán as ofertas formativas relativas aos títulos e certificados de profesionalidade referidas ao Catálogo Nacional de Cualificacións Profesionais.

O Decreto 325/2003, do 18 de xullo, polo que se autorizan e regulan os centros integrados de formación profesional na Comunidade Autónoma de Galicia establece que terán a consideración de centros integrados de formación profesional na Comunidade Autónoma de Galicia aqueles que ofrezan e impartan formación profesional inicial ou regrada, formación profesional continua e formación profesional ocupacional.

Os centros integrados de formación profesional terán, entre outros, os seguintes obxectivos:

■ Asegurar o desenvolvemento das funcións xerais do sistema de formación profesional que expresamente se lles encomenden, relativas á formación do profesorado, á información e orientación profesional ou á innovación e desenvolvemento da didáctica da formación profesional.

■ Asistir tecnicamente aos restantes centros de formación profesional na elaboración de materiais e caracterización de equipamentos didácticos de referencia, así como no desenvolvemento da formación en centros de traballo.

Reforzar os vínculos entre o sistema formativo e o sistema produtivo.

■ O aproveitamento de recursos formativos públicos, xestionados de forma integrada.

Asegurarlle á xuventude e á poboación activa a oferta de formación asociada ás cualificacións demandadas nestes sectores.

Os centros integrados que se autorizan e as familias profesionais asociadas son os seguintes:

Provincia	Concello	Denominación do centro	Consellería titular	Familias profesionais/ámbitos de integración
A Coruña	A Coruña	IES Paseo das Pontes	C. Educación e Ordenación Universitaria	Hostalería (restauración) + téxtil, confección e pel
A Coruña	Ribeira	IES Coroso	C. Educación e Ordenación Universitaria	Mantemento e servizos á produción + mantemento de vehículos autopropulsados + industrias de fabricación de equipos electromecánicos
A Coruña	Santiago de Compostela	IES Compostela	C. Educación e Ordenación Universitaria	Hostalería (restauración e aloxamento)
Lugo	Ribadeo	IES Porta da Auga (Ribadeo)	C. Educación e Ordenación Universitaria	Edificación e obra civil (obras de albanería e acabados de construción) + mantemento de vehículos autopropulsados + electricidade e electrónica
A Coruña	Santiago de Compostela	Centro Nacional de FPO de Santiago	C. Asuntos Sociais, Emprego e Relacións Laborais	Madeira e moble
Pontevedra	Vigo	Centro de Formación Ocupacional de Coia	C. Asuntos Sociais, Emprego e Relacións Laborais	Fabricación mecánica + mecánica de mantemento hidráulica e pneumática

Programación 2003 centros integrados

Centro	Especialidade	Total centro
IES "COMPOSTELA"	COCIÑEIRO	1
IES "COROSO"	INGLÉS: XESTIÓN COMERCIAL EXPERTO XESTIÓN SALARIOS E SEGUROS SOCIAIS EXPERTO XESTIÓN SALARIOS E SEGUROS SOCIAIS AUTOMATISMO CON CONTROL PROGRAMABLE ELECTRICISTA INDUSTRIAL FRIGORISTA	6
IES "PASEO DAS PONTES"	MAQUINISTA DE CONFECCIÓN INDUSTRIAL	1
IES "PORTA DA AUGA"	MECÁNICO DE VEHÍCULOS LIXEIROS DESEÑO DE PÁXINAS WEB PINTOR ALBANEL FONTANEIRO ELECTRICISTA DE EDIFICIOS	6
CENTRO NAC. DE FORMACIÓN OCUPACIONAL DE SANTIAGO	TRABALLADOR FORESTAL TRABALLADOR FORESTAL VIVEIRISTA XARDINEIRO DESEÑO DE PÁXINAS WEB TAPICEIRO DE MOBLES TAPICEIRO DE MOBLES CARPINTEIRO EBANISTA PROXECTISTA DE CARPINTERÍA E MOBLE CACHOTEIRO PINTOR OPERADOR DE ARMADO E MONTAXE CARPINTERÍA E MOBLE OPERADOR DE ARMADO E MONTAXE CARPINTERÍA E MOBLE OPERADOR MÁQUINAS CONTROL NUMÉRICO INDUST. MADEIRA APLICADOR ACABADOS PISTOLA EN INDUSTRIAS MADEIRA APLICADOR ACABADOS DECORATIVOS INDUSTRIAS MADEIRA RESTAURADOR EN MADEIRA MECANIZADOR DE MADEIRA E TABOLEIROS ELABORADOR PEZAS CARPINTERÍA E MOBLES ORDENADOR ELABORADOR PEZAS CARPINTERÍA E MOBLES ORDENADOR OFIMÁTICA OFIMÁTICA CAMAREIRA DE PISOS AUXILIAR DE BIBLIOTECA E CENTROS DE DOCUMENTACIÓN INICIACIÓN Á REDE INTERNET INICIACIÓN Á REDE INTERNET PLANIFICACIÓN E DESEÑO DE PROGRAMAS DE FORMACIÓN DIRECCIÓN DE PROCESOS DE APRENDIZAXE AVALIACIÓN DA FORMACIÓN PROCESO DE MELLORA DA CALIDADE DA FORMACIÓN PROCESO DE MELLORA DA CALIDADE DA FORMACIÓN AVALIACIÓN DA FORMACIÓN INTELIXENCIA EMOCIONAL	34
CENTRO DE FORMACIÓN OCUPACIONAL DE COIA	PREPARADOR-PROGRAMADOR MÁQUINAS FERRAMENTAS CNC SOLDADOR DE ESTRUTURAS METÁLICAS PESADAS SOLDADOR DE ESTRUTURAS METÁLICAS LIXEIRAS SOLDADOR DE ESTRUTURAS METÁLICAS PESADAS CHAPISTA PINTOR DE VEHÍCULOS OFIMÁTICA OFIMÁTICA FORMADOR OCUPACIONAL FORMADOR OCUPACIONAL AVALIACIÓN DA FORMACIÓN PLANIFICACIÓN E DESEÑO DE PROGRAMAS DE FORMACIÓN DIRECCIÓN DE PROCESOS DE APRENDIZAXE DIRECCIÓN DE PROCESOS DE APRENDIZAXE AVALIACIÓN DA FORMACIÓN PROCESO DE MELLORA DA CALIDADE DA FORMACIÓN RESOLUCIÓN DE CONFLITOS HABILIDADES SOCIAIS E AUTOESTIMA	17
TOTAL:		65

PLAN AUTONÓMICO DE FORMACIÓN DE FORMADORES

Continuando coa aplicación do Decreto 292/2000, sobre formadores de formación ocupacional, en 2003 publicouse a Orde do 14 de abril, da Consellería de Asuntos Sociais, Emprego e Relacións Laborais, pola que se establecía a convocatoria pública para participar na programación de cursos de carácter presencial do Plan autonómico de formación de formadores de formación profesional ocupacional do ano 2003

Estes cursos van dirixidos aos profesionais que participen como docentes nos plans de formación ocupacional da Consellería de Asuntos Sociais, Emprego e Relacións Laborais tendentes a capacitar para programar, impartir e avaliar cursos de formación profesional ocupacional. Impártense nas delegacións provinciais da consellería, de acordo co previsto no certificado de profesionalidade da ocupación Formador ocupacional. Os cursos de formación metodolóxica que se ofertan son os seguintes: Planificación e deseño de programas de formación (DOFF17): 80 horas, Dirección de procesos de aprendizaxe (DOFF13): 180 horas, Avaliación da formación (DOFF14): 70 horas, Procesos de mellora da calidade da formación (DOFF15): 50 horas.

CURSOS DE FORMADOR OCUPACIONAL NA MODALIDADE PRESENCIAL-

No exercicio de 2003 programáronse 30 cursos de formador ocupacional, na modalidade de presencial nas catro delegacións provinciais da Consellería de Asuntos Sociais, Emprego e Relacións Laborais.

CURSOS DE MODALIDADE MIXTA

Como novidade no ano 2003, impartíronse na modalidade mixta (presencial e a distancia) os catro cursos que compoñen o certificado de profesionalidade da ocupación Formador Ocupacional. Con esta finalidade, previamente, a Consellería de Asuntos Sociais, Emprego e Relacións Laborais convocara un concurso público para a impartición destes cursos a través de Internet. O número total de alumnos participantes foi de 500.

CURSOS MONOGRÁFICOS

Coa finalidade de completar a formación didáctica dos docentes do Plan FIP, programáronse 5 cursos monográficos nos que se esixía como requisito previo o de ter realizado xa o curso de metodoloxía didáctica.

Os cursos impartidos dentro desta modalidade foron os seguintes: Intelixencia emocional. Comunicación asertiva: cómo defenderse sen atacar. Administración básica dunha rede informática na aula. Power Point. Internet. Resolución de conflitos. Habilidades sociais e autoestima.

ACCIÓNS FORMATIVAS EXPERIMENTAIS E COMPLEMENTARIAS ao PLAN FIP

A Dirección Xeral de Formación e Colocación programou no exercicio do ano 2003 unha serie de accións formativas experimentais e complementarias dos cursos do Plan de Formación e Inserción Profesional (FIP), debido a que a regulación deste Plan, que conta cun catálogo preestablecido de especialidades homologadas,

pode deixar sen atender especialidades formativas de especial interese, tanto desde o punto de vista do colectivo que atenden como dos sectores produtivos aos que se dirixe.

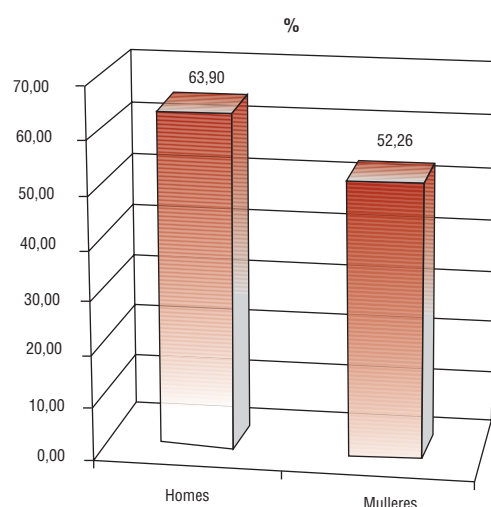
Estas accións reguláronse a través da Orde do 21 de marzo de 2003, pola que se establecen as bases reguladoras e se procede á convocatoria pública de subvencións para a programación de accións formativas experimentais e complementarias do Plan FIP cofinanciadas polo Fondo Social Europeo na Comunidade Autónoma de Galicia correspondentes ao exercicio do ano 2003.

Ao amparo desta orde, programáronse un total de 679 accións formativas incluídas en dous programas, un dirixido a desempregados e outro dirixido a ocupados. Nelas participaron un total de 11.100 alumnos. O orzamento total foi de 4.021.244 euros.

	Nº cursos	Nº Alumnos	Orzamento
I. DESEMPREGADOS			
a) Compromisos de contratación	131	1.856	213.334,60 €
b) Cursos de posgrao e cursos organizados por escolas de especialización profesional das universidades galegas	11	198	216.785,36 €
c) Accións de carácter experimental complementarias das reguladas no Plan FIP	60	906	776.782,11 €
II. OCUPADOS			
a) Accións formativas referidas unicamente ás especialidades formativas incluídas no Fichero de especialidades do Instituto Nacional de Empleo (INEM)	27	412	280.137,75 €
b) Plans de formación formulados polos conglomerados industriais ou clúster constituídos no ámbito da Comunidade Autónoma, organismos sectoriais e paritarios e outras organizacións empresariais e sindicais representativas no ámbito sectorial ou territorial	226	4.375	1.426.204,90 €
c) Plans de empresas, individualmente consideradas, que presenten proxectos formativos que poidan considerarse de carácter estratéxico.	224	3.353	1.107.999,35 €
TOTAL	679	11.100	4.021.244,07 €

Esta programación supón un incremento no ano 2003 respecto de 2002 dun 31,08 % nos cursos, 30,79 % nos alumnos e 16,70 % no orzamento.

A evolución dos cursos do Fondo Social Europeo impartidos nos últimos anos reflíctese no seguinte cadro:

O PLAN DE PERFECCIONAMENTO TÉCNICO

Tódolos anos o Instituto Nacional de Emprego convoca unha serie de cursos de perfeccionamento técnico para os docentes dos cursos de formación ocupacional, que se levan a cabo nos centros nacionais de formación profesional ocupacional distribuídos por todo o territorio do Estado.

Neste apartado a Dirección Xeral de Formación e Colocación realiza unha función de intermediación en catro fases:

- a.** Dar a publicidade necesaria á convocatoria do INEM entre os docentes que realizen o seu labor no ámbito da comunidade autónoma.
- b.** Remitir, informadas favorablemente polo director xeral de Formación e Colocación, as solicitudes de participación nestes cursos presentados polos docentes.
- c.** Comunicar aos docentes a súa admisión nos cursos solicitados, así como, aqueles datos que deban coñecer para participar nestes.
- d.** Poñer en coñecemento dos servizos centrais do INEM a relación dos seleccionados que manifesten a súa dispoñibilidade para asistir a estes.

No ano 2003, na Comunidade Autónoma de Galicia programáronse sete cursos no CNFO de Santiago de Compostela e un no Centro de Arousa dependente da Consellería de Pesca e Asuntos Marítimos, aos que asistiron un total de 105 docentes do Plan FIP ou escolas obradoiro de diversas comunidades do Estado. Por outra banda, 90 docentes desta comunidade acudiron aos cursos impartidos en centros nacionais da rede.

Participamos tamén impartindo cursos do Plan correspondentes á familia Agraria (forestal) e Industrias da madeira e a cortiza no Centro do Pedroso na súa condición de Centro Nacional de FPO.

Os cursos de Perfeccionamento Técnico que se impartiron no Centro Nacional de Santiago de Compostela no ano 2003 foron os seguintes:

- Viveirista forestal.
- Maquinaria e equipo de corte explotacións forestais.
- Patoloxía forestal.
- Aplicacións forestais do G.I.S.
- Técnicas de secado e tratamento madeiras.
- Técnicas de poda forestal.
- Control numérico equipos mecanizado de madeira.

PLAN DE CALIDADE EN CENTROS DE FORMACIÓN OCUPACIONAL

Desde que a Xunta asumiu as competencias de xestión da formación profesional ocupacional en 1993, fixouse como obxectivo a mellora da calidade dos cursos, axustándoos aos obxectivos de acadar a competencia profesional do alumnado para a súa inserción laboral. Para lograr este obxectivo establecéronse as seguintes actuacións:

Primeira: dirixida aos centros e ás dotacións utilizadas na formación. Para isto aprobáronse os correspondentes decretos de homologacións.

Segunda: orientada á calidade do profesorado, con dúas accións: o Plan de perfeccionamento teórico de formadores do Plan FIP, xestionado polo INEM, e o Plan autonómico de formación de formadores de formación profesional ocupacional.

Terceira: dirixida á mellora dos procedementos de planificación, xestión, seguimento e avaliación das accións formativas por parte da propia consellería. A Dirección Xeral de Formación e Colocación puxo en marcha diferentes medidas orientadas á garantía da calidade e obxectividade nas súas programacións anuais.

En 1999 iniciouse un proceso, que continúa na actualidade, para o que se contrataron os servizos dunha empresa allea á Administración para redactar un modelo matriz de control de calidade na xestión, segundo o modelo europeo de calidade total, co obxecto de incorporar os máis novos conceptos da calidade, entendida como a busca da excelencia na formación ocupacional.

No ano 2001 rematou a primeira fase do proxecto, e para proseguir apoiando activamente a implantación do modelo de excelencia desenvolvido e estendelo á totalidade de centros de formación profesional ocupacional, a Dirección Xeral de Formación e Colocación convocou un novo concurso, de carácter plurianual para os anos 2002 e 2003, no que se incluíron tres grupos de centros: os 80 centros colaboradores incluídos no proxecto de 2001; 117 centros colaboradores non incluídos no proxecto de 2001, e, como novidade, os seis centros propios dependentes da consellería e as unidades de acción formativa de Bertamirás e Monforte de Lemos.

O PLAN GALEGO DE FORMACIÓN

As actuacións levadas a cabo, durante o ano 2003, polo Instituto Galego das Cualificacións en relación aos diferentes programas de actuación recollidos no Plan Galego de Formación Profesional son os seguintes:

1. Programa de mellora do sistema de F.P. de Galicia: cara a un sistema integrado de orientación, formación e cualificación profesional.

As actuacións dirixíronse basicamente a conseguir o incremento da participación ou corresponsabilización dos axentes sociais no sistema de F.P. Para isto, na Comisión permanente do Consello Galego de Formación Profesional do día 25 de marzo de 2003 presentouse unha proposta de creación de catro comisións de estándares profesionais nos sectores de Construción Naval, Pedra Natural, Acuicultura e Audiovisual.

2. Programa de mellora da ordenación do sistema de formación profesional

Unha das actuacións para dar cumprimento a este programa foi a elaboración dun Mapa integrado de recursos de formación profesional en Galicia, que se publicou no mes de xullo do 2003.

Outra actuación foi a elaboración dos Indicadores para a programación de Formación Profesional Ocupacional (Anual), co fin de poder distribuír as accións formativas entre os colectivos definidos, e programar, polo tanto, tendo en conta as necesidades territoriais e sectoriais.

3. Programa de investigación e desenvolvemento das cualificacións e da relación formación-emprego

As actuacións que se levaron a cabo para dar cumprimento ás citadas medidas foron:

- Informe do mercado do traballo para a cualificación do sector de acuicultura
- Informe de caracterización do sector téxtil
- Informe do mercado de traballo para a cualificación do sector da madeira, no relativo á primeira transformación.
- Estudio das necesidades formativas no sector audiovisual de Galicia
- Aproximación ao sector da xoiería en Galicia.
- Principais indicadores dos sectores económicos de Galicia.
- Estudio de necesidades formativas nos sectores téxtil e da confección en Galicia.
- Estudio de necesidades formativas no sector forestal en España.
- Estudio de necesidades formativas no sector da madeira.
- Estudio das necesidades de formación e perspectiva da innovación no sector da xoiería en Galicia.
- Informe de recursos para a dinamización da iniciativa empresarial e do emprego nas comarcas de Ferrol, Eume e Ortegal.
- Estudio do mercado de traballo en Galicia e provincias (periodicidade anual)
- Informe comarcal do mercado laboral (periodicidade trimestral)
- Informe de ocupacións en progresión.
- Ocupacións desde a perspectiva dos novos filóns de emprego

■ Datos sobre ocupacións

■ Perfís profesionais

Outras actuacións en relación ao I+ D sobre as cualificacións e a relación formación-emprego plasmáronse en catro estudos:

- Informe sobre a inserción laboral dos alumnos de FPO/ Ano 1999 e 2001.
- Formación universitaria e demanda empresarial
- Estudio sobre as demandas de postgrao no ámbito empresarial nas provincias de Ourense e Pontevedra
- Estudio sobre necesidades formativas nas áreas: Ourense- Centro e Ourense- Oeste.

Por outra banda en relación á elaboración das cualificacións vinculadas á estrutura produtiva de Galicia no ano 2003 rematáronse os proxectos de elaboración de cualificacións profesionais no sector de Acuicultura e no sector Audiovisual .

Neste ano 2003 iniciouse a colaboración co Ministerio de Educación e Ciencia para a elaboración do Catálogo Nacional de Cualificacións, participando no proxecto de elaboración de cualificacións na familia marítimo-pesqueira. A finais de 2003 rematouse a primeira fase na que se definiron un total de oito cualificacións profesionais.

4. Programa de implantación do sistema de cualificacións

As nosas actuacións concretáronse no estudio dos diferentes borradores que presentou o Ministerio de Educación, Cultura e Deporte para o desenvolvemento da Lei Orgánica 5/2002 do 19 de xuño das Cualificacións e da Formación Profesional, concretamente no que respecta ao RD 1128/2003 do 5 de setembro polo que se regula o Catálogo Nacional de Cualificacións Profesionais e ao documento “Bases metodolóxicas para a elaboración do Catálogo de Cualificacións Profesionais.”

Realizouse a elaboración con carácter experimental, dos módulos de formación asociados ás cualificacións profesionais identificadas nos sectores de construción naval e pedra natural.

E por último, participouse no seguimento e control do “Proxecto experimental para a avaliación e o recoñecemento das cualificacións profesionais (ERA)” en colaboración co Ministerio de Educación, Cultura e Deporte e o Ministerio de Traballo e Asuntos Sociais.

5. Programa de cualificación e formación profesional inicial/ocupacional

Ao longo do ano 2003 fíxose o contraste mediante a presentación de alegacións a diferentes borradores de certificados de profesionalidade remitidos polo INEM para a súa análise, en diferentes ocupacións das familias profesionais de “Agraria”, “Industrias da Madeira e a Cortiza”.

Participouse na elaboración da normativa básica sobre certificados de profesionalidade mediante a presentación de alegacións aos distintos borradores enviados polo INEM, en concreto:

- Real Decreto 1506/2003, de 28 de novembro, polo que se establecen as directrices dos certificados de profesionalidade.

- Orde TAS/2004, de 19 de febreiro, pola que se desenvolve o Real Decreto 1506/2003, de 28 de novembro, polo que se establecen as directrices sobre os certificados de profesionalidade.

6.3. Formación ocupacional

6.3.1. Programación da formación ocupacional

O resumo ou avance de memoria subministrado pola Consellería de Asuntos Sociais, Emprego e Relacións Laborais que transcribimos no epígrafe anterior (6.2), debe necesariamente, acompañarse dos comentarios que a súa lectura suxire e tomando como ferramentas de traballo imprescindible o Plan Galego de Formación Profesional (PGFP) de xuño de 2001.

O balance de resultados en canto ao subsistema de formación ocupacional comparada coa memoria de resultados do ano 2003 (comparación dos cadros 6.1 de ámbolos informes), permítenos establecer os seguintes comentarios:

As dúas vías coas que conta a Consellería de Asuntos Sociais, Emprego e Relacións Laborais, para a elaboración da programación anual de formación profesional ocupacional, son as seguintes:

- Plan Nacional de Formación e Inserción Profesional, Plan FIP.
- O Fondo Social Europeo, FSE.

Do cadro 6.1, que resume a programación anual de Galicia podemos extraer as notas que caracterizaron, a grandes trazos, a formación ocupacional en 2003.

A evolución nos últimos cinco anos amosa cambios nas cifras de actividade. Así, contemplando os informes dos últimos anos variaron as cifras globais de orzamentos –comprendendo a totalidade, é dicir, FIP e FSE- asignada á materia formativa; asemade, o número de alumnos formados anualmente, e mesmo o número de cursos. Outro cambio produciuse polo transvase de recursos, antes canalizados a programas do Fondo Social Europeo e hoxe reorientados a programas FIP, o que non deixa de ter a súa lóxica xa que ámbolos programas tenden a buscar complementariedade e especialización.

6.3.1.1. Plan FIP

É patente a absoluta preponderancia que o Plan FIP ten no global da programación como a continuación examinaremos.

As áreas funcionais son unha agrupación de comarcas en conxuntos territoriais axeitados ás necesidades do servizo, tomando sempre como base a división territorial do Mapa Comarcal de Galicia. Con tal figura se pretende agrupar a aqueles concellos que teñen unhas características comúns no relativo ás necesidades de formación e ás características do desemprego neles.

A continuación recollémo-la programación correspondente ao exercicio de 2003 distribuída polas áreas funcionais das catro provincias (cadro 6.3). O desenvolve-

mento da programación dos cursos do Plan FIP para o exercicio de 2003 estivo centrada nos sectores que se especifican no cadro 6.4.

Tendo en conta o tipo de entidades que colaboran na impartición dos cursos de programación da formación profesional ocupacional do Plan FIP dirixido aos desempregados, estes se distribúen en tres categorías:

A) Cursos Centros Colaboradores (cadro 6.5)

Os datos do informe 2003, ofrecen un aumento global tanto do número de cursos 2.417 (2002: 2.212), como do número de alumnos 38.585 (2002: 35.804), como do presuposto 54.357.372 (2002: 49.469.093) euros. Aumentan así, coa única excepción do Plan Autonómico de Formación de Formadores, (o número de cursos (9,26%), alumnos (7,76%) e presupostos asinados (9,88%)), os demais programas formativos.

O 75% (ano 2002: 78,01%) do presuposto do Plan FIP destínase á formación a través de centros colaboradores de formación.

Estes cursos aprobáronse, como xa queda dito, segundo o establecido na Orde do 15 de novembro de 2002 pola que se establecía a convocatoria pública para a programación do Plan FIP correspondentes ao exercicio de 2003, a través das Comisións de Avaliación constituídas nos servizos centrais e en cada unha das delegacións provinciais da Consellería de Asuntos Sociais, Emprego e Relacións Laborais.

Como xa comentamos en anteriores informes e desde a perspectiva de obxectivos deseñada no Programa Nacional, bótase en falta unha maior concreción, cando menos explicitada publicamente no contido da programación de cada ano para Galicia, as proxeccións e decisións económico-financeiras, que deben, nos termos do capítulo VI do referido Programa Nacional, expresarse anualmente nas correspondentes memorias de xestión ou como observa o obxectivo quinto do capítulo IV, se concreten plans de actuación formativa a partir da información obtida polos observatorios e priorizalo de acordo cos plans anuais de emprego. Xa referimos a importancia dos traballos que está a realiza-lo recentemente creado Instituto Galego das Cualificacións, dos que cabe subliñar o “Estudio do mercado laboral” en cada unha das catro provincias galegas no que se están a detectar as ocupacións nas que as ofertas de emprego exceden á demanda segundo as áreas funcionais, o que permite orientar ou induci-la homologación destas especialidades territorialmente nos centros colaboradores de formación ocupacional. A necesidade de tales axustes aparece acertadamente exposta na análise xa comentada contida no Plan Galego de Formación Profesional.

Na memoria da consellería que ocupa o apartado 2º desde capítulo contense o informe de inserción-metodolóxica de elaboración, e nel se nos di que a planificación e a programación dos cursos seguintes pútase en función do balance tras terminar un determinado curso nun territorio o ano anterior e a obtención dunha inserción laboral mínima. Con tales parámetros non se imparte o curso no ano seguinte ou cámbiase a outra especialidade. Parece tratarse dunha metodoloxía ex post, que garda pouca relación cos estudos previos de necesidades formativas ex ante, sen que tampouco se especifique o parámetro “inserción laboral mínima”, que evitaría a financiación de cursos previsiblemente de escasa ou nula demanda formativa.

En 2003 o número de cursos impartidos polos centros colaboradores, previamente homologados, é de 1.363 (2002:1.333) aous que asistiron un total de 21.993 (2002:22.005 alumnos), cun orzamento de 40.771.443 euros (2002:38.590.941 euros).

O cadro 6.4 informa da distribución sectorial por cursos, alumnos e orzamento asignada a centros colaboradores.

B) Cursos con compromiso de contratación

Os cursos *con compromiso de contratación* (cadro 6.1 FIP, FSE) foron 92 (2002) e 91 este ano, o número de alumnos 1.377 (2002: 1.374). Polo programa do FSE realizáronse 114 cursos (171 en 2002) formándose 1.612 alumnos (2.438 en 2002), cun orzamento 213.335 (255.506 no 2002). Non obstante sendo esta unha fórmula formativa de sumo interese as súas cifras no total da formación, tan só representan un 4,31% (6% en 2002) do presuposto de formación, e os alumnos formados mediante esta modalidade representan o 10,64% (2002: 10,64%) do total de alumnos formados neste ano. Nos cadros 6.6 e 6.7 reflíctese a distribución provincial de cursos FIP, alumnos e orzamento por sectores de actividade.

Chama a atención que sendo esta a fórmula que máis se aproxima ao modelo ideal de formación ocupacional, a que pon de evidencia unha necesidade formativa demandada con compromiso de inserción laboral vinculada a esa formación, os resultados lonxe de arrojar unha potenciación desta formación veña nos últimos anos diminuindo en tódolos seus datos.

C) Cursos Centros Propios (cadros 6.8 e 6.9)

Por último, os cursos impartidos polos Centros Propios da Xunta, representan un 7,48% dos seus recursos económicos, un 9,37% (2002:7,40%) do total de alumnos formados e un 12,95% (2002: 8,37%) do total de cursos.

Con cargo ao orzamento do Plan FIP impartíronse na programación de 2003 un total de 250 cursos (2002:155) de formación ocupacional en centros de titularidade da Xunta de Galicia, por un importe total de 7.044.507 (5.231.049). Nestes cursos participaron 3.616 (2002: 2.254) alumnos.

A programación impartida a través destes centros de formación propios da Xunta, trata de incorporar aquelas especialidades que os centros colaboradores non poden impartir ao non estar homologados, ben nalgúns dos concellos galegos ou nalgúns especialidades, coa finalidade de cubri-las lagoas territoriais e formativas da Programación do Plan FIP.

O cadro 6.9 expresa a distribución da mesma modalidade de cursos segundo os sectores.

6.3.2. Inserción Laboral

A través do cruce dos datos do sistema informático de formación profesional ocupacional e os do Servizo Público de Emprego de Galicia elabórase un informe anual sobre a inserción laboral dos alumnos participantes nos cursos de formación profesional ocupacional, que remataron o curso con avaliación positiva. A resultante de calcular o número de alumnos que remataron eses cursos con avaliación positiva e

que atoparon emprego nos doce meses posteriores, establecéndose como data límite o 30 de novembro do seguinte ano ao que recibiron o curso de formación profesional ocupacional, supón a cifra de inserción laboral.

Os datos de inserción laboral refírense á programación de 2002.

O informe xeral da inserción laboral dos cursos da programación de 2002 reflicte, aos 12 meses desde a data límite para a finalización dos cursos, unha cifra de 56,67% de alumnos inseridos laboralmente.

De acordo coa definición anterior de inserción laboral, os datos de cada ano refírense a aquel en que se impartiron os cursos; así, por exemplo, a columna do ano 2002 refírese a alumnos que foron formados nese ano e atoparon traballo antes do 30 de novembro do ano 2003.

Desde a nosa perspectiva continúa-se en definir qué debemos entender por inserción laboral derivada da formación e establecer unha metodoloxía que permita analizar e avalialo obxectivo esencial da formación. Non se pode entender por inserción laboral a situación dos alumnos do Plan FIP 2002 con avaliación positiva que, a data do estudo, estiveran de baixa como demandantes de emprego por colocación, outras causas, ou demanda suspendida, posto que os tres casos supoñen que deixan de considerarse como parados rexistrados. É necesario buscar un indicador máis preciso e axeitado. As ordes polas que se aprobaban o programa de fomento da contratación por conta allea para os últimos anos, establecía, como axuda á contratación indefinida inicial, a xornada completa ou parcial e a contratación inicial dos colectivos de desempregados obxecto de protección, a isto se complementaba ou sumaba con outra axuda, dun maior importe, cando se trataba da contratación de desempregados que realizaran cursos do Plan FIP nas programacións correspondentes a tales anos. Os datos que ofrece tal formulación son facilmente accesibles, unidos aos que se determinaran as demais modalidades contractuais, e unidos ao seguimento doutras alternativas de emprego, que relacionasen a formación impartida coa posterior colocación, de maneira directa ou indirecta, nun período temporal prudencial tralas accións formativas, permitiría aproximarse a un razoable estudo da inserción conseguida por esta concreta acción, permitindo afinar, coas demais medidas xa comentadas, os sucesivos programas anuais. A tal fin resultan de sumo interese os estudos de mercado laboral por provincia publicados nos últimos anos. Tales estudos delimitan por áreas funcionais o paro rexistrado, as ofertas de emprego recibidas no Servizo Galego de Colocación, as demandas de emprego e os centros homologados para a formación. Tales instrumentos permiten axotar ou delimita-la acción formativa eficaz, a tendente a realizar axilmente unha formación demandada e vincular a un obxectivo apreciable de inserción profesional, claramente verificable por tales indicadores.

O cadro de inserción laboral por especialidades (cadro 6.11) permítenos, aínda con tales reservas, observar como xa reflicte o informe da consellería que sistematicamente hai seis especialidades que sempre superan o 60%: Automoción, Edificación e obras públicas, Fabricación de equipos electromecánicos, Industria pesada e construción metálica, Industrias químicas e Transporte e comunicacións. Entre todas destaca Automoción, que nunca baixa do 84% e, incluso, chega no ano 2000 ao 96,42%.

■ Cadro 6.9

Inserción laboral por familias profesionais. 1998/2003

	1998/99	1999/00	2000/01	2001/02	2002/03
Agraria	46,98	39,89	45,11	42,13	48,11
Administración e oficinas	50,45	44,80	47,04	47,48	52,86
Artesanía	31,68	34,36	33,78	32,50	40,91
Automoción	84,76	85,46	96,42	87,50	84,77
Comercio	58,52	61,87	61,61	60,04	60,27
Docencia e investigación	46,84	45,64	39,49	59,26	65,98
Servizos ás empresas	53,37	47,04	48,81	49,69	51,13
Edificación e obras públicas	63,82	60,11	61,09	61,26	62,75
Fabricación de equipos electromecánicos	62,50	60,87	63,86	67,74	68,70
Industrias agroalimentarias	48,75	52,80	58,74	49,26	50,67
Industrias gráficas	44,21	48,15	52,54	55,71	50,00
Información e manifestacións artísticas	55,27	44,09	52,76	47,69	52,25
Industria pesada e construcións metálicas	79,45	76,05	82,82	81,67	83,79
Industrias químicas	60,53	60,29	65,58	56,41	52,31
Industrias téxtiles, da pel e o coiro	54,66	59,01	66,80	61,80	55,66
Industrias da madeira e a cortiza	57,98	51,75	51,16	44,51	64,65
Montaxes e instalacións	62,91	60,57	63,13	57,14	63,11
Mantemento e reparación	70,40	63,34	63,49	62,50	71,81
Industrias manufactureiras diversas	-	-	94,42	99,44	-
Pesca e acuicultura	42,00	45,45	-	53,85	42,86
Prod., transf. e distrib. de enerxía e auga	58,00	50,82	68,75	70,00	66,00
Sanidade	47,61	44,75	48,96	49,48	51,70
Seguros e finanzas	54,55	56,06	44,32	50,76	54,83
Servizos á comunidade e persoais	48,16	45,93	49,22	51,69	50,84
Transportes e comunicacións	64,36	64,24	70,73	66,27	71,52
Turismo e hostalería	51,21	47,82	53,90	54,43	56,72

Fonte: Dirección Xeral de Formación e Colocación. Subdirección Xeral de Formación Ocupacional.

Pola contra, e fronte ao resto das especialidades que se sitúan moi preto da media, figuran con niveis máis baixos Agraria e Artesanía (que en ningún dos anos estudados acadou o 50%).

6.4. Formación continua

Finalizada a vixencia dos II Acordos de Formación Continua, firmados en decembro de 1996 por un período de catro anos, e no marco do diálogo social e en desenvolvemento do Acordo de Bases sobre a Política de Formación Profesional e do II Programa Nacional de Formación Profesional, o Goberno e as organizacións empresariais e sindicais conviñeron a súa renovación, unha vixencia temporal, que comezará a partir do ano 2001 e rematará o 31 de decembro de 2004, mantendo os elementos positivos do sistema e recollendo, nos dous acordos que configuran o marco da formación continua, III Acordo Bipartito da Formación Continua e Acordo Tripartito, os principios e liñas esenciais da formación continua necesarios para cumprí-los retos que a formación ao longo de toda a vida debe afrontar.

Así, o III Acordo consolida o protagonismo das organizacións empresariais e sindicais no desenvolvemento do sistema e a articulación do mesmo en base, principalmente, **á negociación colectiva sectorial**, reforzando, por tanto, o diálogo social, como instrumento esencial para a regulación e funcionamento de ámbitos moi importantes das relacións laborais. O modelo xa vixente se adecúa á Estratexia Europea de Emprego, nacida a raíz do Cume Europeo sobre o Emprego de Luxemburgo, que outorga aos interlocutores sociais un papel fundamental e crecente na configuración e posta en práctica da formación ao longo da vida, elemento fundamental da adaptabilidade das empresas ao novo entorno económico.

O novo acordo tripartito introduce modificacións que permitirán un mellor acceso das empresas e traballadores que se podan beneficiar do Sistema de Formación Continua e súa adaptación ás necesidades de formación dos traballadores:

Consideración específica de Plans de Formación Profesional para a Economía Social, tendo en conta o seu maior desenvolvemento e as súas particularidades, aínda cando o devandito sector tivo acceso ás Axudas de Formación Continua.

Compromisos orzamentarios específicos para dotar de formación a traballadores que, nin eles nin as empresas nas que traballan, teñen a obriga legal de cotizar pola continxencia de formación profesional, consolidándose así un dos principios que configuran o noso modelo social: o principio de solidariedade entre os que aportan recursos e os que se benefician do sistema.

Asignación da parte de cota de formación profesional que se destinará anualmente **a formación de desempregados e a formación de ocupados, de acordo coa evolución do mercado de traballo e as necesidades de formación de cada grupo. Adecuación das Axudas de Formación Continua ás prioridades de formación de traballadores marcadas na Estratexia Europea de Emprego e Fondo Social Europeo.**

O Subsistema Nacional de formación continua, no marco do Programa Nacional de Formación Profesional, artículase en base ao III Acordo Nacional de Formación Continua, de carácter bipartito, que configura a estrutura participativa do devandito subsistema e ao presente acordo de carácter tripartito, que dispón a xestión e financiamento do mesmo.

A consideración da Formación Continua como instrumento esencial para garantir a formación ao longo da vida; a necesaria adaptación dos traballadores e das empresas á nova sociedade baseada no coñecemento e o mantemento da capacidade profesional dos traballadores nos supostos de cambios e mutacións dos procesos productivos, todo elo no marco da estratexia europea de emprego.

As Iniciativas de Formación Continua, financiadas ao abeiro do presente acordo e de conformidade co establecido no III Acordo Nacional, son:

- Plans de formación de empresas, presentados por empresas de 100 ou máis traballadores.
- Plans de formación agrupados de ámbito sectorial, dirixidos a dous ou máis empresas do mesmo sector; que agrupen, no seu conxunto, ao número mínimo e máximo de participantes que, no seu caso, se estableza na correspondente convocatoria.

Poderán ser solicitantes destes plans:

a) Calquera das empresas agrupadas no plan de formación, que solicite a subvención no seu nome e en representación doutras do mesmo sector; acreditando dita representación mediante a presentación dos correspondentes documentos de apoderamento.

b) As organizacións sindicais e empresariais máis representativas, así como as representativas no ámbito sectorial e territorial igual ou superior ao que pertencen as empresas ou colectivos que conformen o plan. A estes efectos se acreditará a representatividade das referidas organizacións en virtude da súa participación na negociación colectiva directamente a través das organizacións que as integran.

Poderán así mesmo solicitar plans agrupados para os seus respectivos ámbitos as fundacións bipartitas nadas ou amparadas na negociación colectiva sectorial estatal e que estatutariamente teñan encomendada a formación dos traballadores.

c) Cando as empresas agrupadas pertencentes ao mesmo sector sexan cooperativas e/ou sociedades laborais, poderán solicitar estes plans as súas organizacións sempre que teñan notable implantación no ámbito sectorial igual ou superior ao que pertencen as empresas e colectivos que conformen o plan.

O solicitante dun plan agrupado ostentará a representación do conxunto das empresas agrupadas e asumirá os dereitos e obrigas derivados da concesión das axudas públicas.

■ Plans intersectoriais, que terán por obxecto a formación dos traballadores en competencias transversais e horizontais a varios sectores da actividade económica. Poderán presentar plans intersectoriais as organizacións empresariais e/ou sindicais máis representativas no ámbito territorial correspondente.

■ Plans de formación específicos da economía social. Dadas as especiais características da economía social e sen prexuízo do establecido para os plans de formación de empresa e plans de formación agrupados, poderanse presentar plans de formación, de ámbito estatal ou autonómico dirixidos a dous ou máis cooperativas e/ou sociedades laborais que, sen pertencer a un mesmo sector productivo, atendan demandas formativas derivadas da natureza xurídica de aquelas ou de necesidades de carácter transversal.

Poderán solicitar estes plans as federacións e confederacións de cooperativas e/ou sociedades laborais con notable implantación no ámbito estatal ou autonómico a que se dirixa o plan.

■ Medidas complementarias e de acompañamento á formación que pretendan a realización de estudos de detección de necesidades formativas, a elaboración de ferramentas e/ou metodoloxías aplicables á formación continua. Anualmente farase unha convocatoria pública na que se especificarán os estudos, ferramentas e metodoloxía a realización da cal se considere necesaria para o mellor funcionamento e eficacia da formación continua. Teranse en consideración as propostas que neste sentido podan realizar as comisións paritarias sectoriais correspondentes.

Sen prexuízo do anterior, excepcionalmente poderanse solicitar axudas para realizar outros estudos ou proxectos que, non habendo sido previstos en dita convocatoria, se consideren de interese para a formación continua.

- En ambos casos poderán ser solicitantes das axudas para financiar as medidas complementarias e de acompañamento calquera empresa, entidade ou organización que, observando as bases e criterios para a súa concesión, se axuste aos obxectivos esixidos para este tipo de iniciativas.

Estableceranse as medidas oportunas para que o resultado das accións complementarias e de acompañamento á formación continua repercuta na mellora do sistema, debendo garantirse para elo a súa máxima difusión.

- Permisos individuais de formación, dirixidos a traballadores asalariados que pretendan o desenvolvemento ou adaptación das súas cualificacións técnico-profesionais ou da súa formación persoal, cando ditas formacións estean recoñecidas nunha titulación oficial.

Poderán tamén acceder ás axudas de formación continua reguladas neste acordo, **os traballadores encadrados no Réxime Especial Agrario da Seguridade Social, os autónomos e os que aínda non estando ocupados se atopen nalgunha das seguintes situacións:**

- Traballadores a tempo parcial (fixos descontinuos) nos períodos de non ocupación.
- Traballadores que pasen a situación de desemprego cando se atopen en período formativo.
- Traballadores acollidos a regulación de emprego nos períodos de suspensión de emprego, cos requisitos e características que en cada caso se determinen polo INEM.

As iniciativas de formación financiaranse coa parte de cota de formación profesional destinada a tal fin, así como coas achegas realizadas polo Fondo Social Europeo no marco dos programas operativos. A tal efecto, a Fundación Tripartita para a Formación no Emprego establecerá os mecanismos e procedementos de xestión oportunos a fin de observalo cumprimento da normativa comunitaria, tanto na regulación xeral establecida nos regulamentos xerais e do Fondo Social Europeo, como no específico sobre Axudas á Formación nas Empresas.

Anualmente estableceranse as convocatorias de Axudas para a Formación Continua nas que se determinarán as prioridades en relación cos beneficiarios destinatarios das axudas, as accións formativas a desenvolver, dentro das modalidades previstas neste acordo, tendo en conta o establecido no Plan Nacional de Acción para o Emprego, na Estratexia Europea de Emprego, os obxectivos marcados polo Fondo Social Europeo (FSE) e os criterios e prioridades establecidos polas comisións paritarias correspondentes.

O procedemento de concesión de Axudas de Formación Continua axustarase ao previsto na Lei de procedemento administrativo e normas de desenvolvemento, aplicándose así mesmo, os principios, requisitos e obrigas que para os beneficiarios e solicitantes de subvencións públicas establece a Lei xeral presupuestaria. O procedemento aplicarase directamente pola Fundación Tripartita para a Formación no Emprego. Non obstante, o pago das axudas realizarase polo Inem, previa resolución administrativa da dirección xeral de dito organismo autónomo. A determinación do importe das Axudas de Formación Continua realizarase mediante módulos obxectivos que se aplicarán en función do número de participantes e das horas de for-

mación impartidas, nos supostos de Planes de Formación, ou de calquera outro parámetro obxectivo no suposto de medidas complementarias e de acompañamento á formación.

Á data de cierre da redacción deste informe o FORCEM non remitiu a memoria de resultados correspondente ao ano 2003.

6.5. Outras políticas activas de Emprego.

Balance de resultados 2003

Os datos contidos neste epígrafe proceden do documento “Medidas activas de emprego. Balance de resultados 2003”, en execución dos Acordos sobre medidas para o crecemento e o emprego en Galicia.

Os orzamentos e o número de beneficiarios do conxunto de medidas, foron os que se reflicten no seguinte cadro-resumo.

	Nº beneficiarios	Nº Expedientes/entidades
Fomento do emprego e a estabilidade	10.208	5.891
Economía social e autoemprego	7.468	6.774
Programas de cooperación con Entidades Locais e outras Administracións	6.734	728
Totais	28.357	27.877

6.5.1. Actuacións para o fomento do emprego e a estabilidade laboral

No marco das Medidas Activas de Emprego as accións dirixidas á contratación por conta allea teñen como finalidade favorecer a estabilidade e a creación de emprego e facilita a inserción laboral de desempregados con maiores dificultades no mercado de traballo, complementando a comunidade autónoma os incentivos e subvencións establecidas polas medidas estatais de fomento do emprego.

O conxunto de actuacións neste ámbito, concrétnanse en primeiro lugar, no cadro 6.12.

Dos distintos programas que conforman as actuacións para fomento da estabilidade e do emprego por conta allea, 8.350 traballadores (82%) accederon a un contrato indefinido; e 1.858 (28%) a un contrato temporal ou de duración determinada, dos que 1.778 responden á modalidade de contratación en prácticas, e 65 foron contratos temporais celebrados con desempregados pertencentes a colectivos de risco de exclusión social; 235 (3%) traballadores beneficiáronse dos incentivos para favorecer a conciliación da vida laboral e familiar.

■ Cadro 6.12
Actuacións para o fomento do emprego e a estabilidade laboral. Galicia. 2003

Procedemento	Nº expedientes	Nº traballadores
Contratación indefinida discapitados	308	374
Fomento da contratación indefinida	3.912	7.747
Fomento dos contratos en prácticas	1.387	1.778
Conciliación da vida laboral e familiar	235	235
Contratación traballadores en risco de exclusión social	49	74
Total	5.891	10.208

Fonte: Medidas Activas de Balance de Resultados 2003. Consellería de Asuntos Sociais, Emprego e Relacións Laborais

Para a valoración de tales medidas remitímonos ao xa dito no capítulo de contratación.

Xa observamos no cadro 5.30 que o total de contratos realizados para o fomento da contratación indefinida, sumando os de contratación inicial dos colectivos de difícil inserción, máis a transformación de contratos temporais, arroxaba un total de 42.501. A Consellería de Asuntos Sociais, Emprego e Relacións Laborais subvencionou deles, 7.747 contratos, do que 4.054 proceden de indefinidos de orixen e 3.693 de transformación de contratos temporais en indefinidos.

Con todo o máis salientable no apoio da contratación indefinida foi a reorientación e circulación dos seus programas ao impulso e ao incremento da taxa de estabilidade laboral mínima nos cadros de personal laboral das empresas galegas e a inserción laboral dos colectivos de prioridade. A esixencia de estabilidade media para o acceso aos incentivos para estas modalidades de axuda estableceuse en 2003 nun 65%

Outra liña de subvención diríxese a potencia-los contratos en prácticas, xa examinados no capítulo 5, apartado 5.2.6. Os seus obxectivos son mellora-la duración desta contratación como mínimo a un tempo non inferior a doce meses e ao tempo incentiva-la contratación en prácticas vinculada a proxectos de I+D. O número de traballadores receptores deste programa foi de 1.778 (2002: 1.917).

As accións vinculadas a I+D supuxeron a realización de contratos de prácticas para 24 (2002:18) xoves titulados.

Outra liña diríxese a subvencionar-la substitución de traballadores por causa de maternidade, adopción e acollemento e por excedencia para o coidado de fillos, favorecendo a conciliación da vida laboral e familiar. Complementáanse mediante tales axudas as bonificacións establecidas en materia de seguridade co obxectivo de trasladar-lo custo de tal continxencia ao público na pretensión de minora-los seus efectos sobre o empresario, no contexto das medidas estatais implantadas en 1998 e reforma do 2001, e facilita-la substitución de traballadores por causa de maternidade-paternidade. Con tal finalidade, concedéronse axudas a empresas para 235 (2002:383) traballadores acollidos a tales medidas.

Por último, concedéronse 70 (2002:55) axudas para outros tantos traballadores de difícil reinserción ou en perigo de exclusión social. O traballador tipo é predominantemente home, menor de 30 anos, que é contratado por unha empresa do sector servizos.

6.5.2. Actuacións para o desenvolvemento da economía social e do autoemprego

■ Cadro 6.13

Actuacións para o fomento do emprego e a estabilidade laboral. Galicia. 2003

Procedemento	Nº expedientes	Nº traballadores
Iniciativas de Emprego: ILES/IER/lelbs	(*) 147	413
Aboamento de cotas á Seguridade Social	1.548	757
Axudas a cooperativas e sociedades laborais	(*) 273	810
Adquisición da condición de socio traballador	225	225
Promoción do emprego autónomo	4.368	3.782
Creación ou ampliación centros especiais de emprego	(*) 25	148
Mantemento centros especiais de emprego	(*) 81	1.273
Emprego autónomo de traballadores con discapacidade	107	60
Total	6.774	7.468

(1) Número de entidades ou centros especiais de emprego

Fonte: Medidas de Emprego. Balance de Resultados 2002. Consellería de Asuntos Sociais, Emprego e Relacións Laborais

A) Promoción do emprego en cooperativas e sociedades laborais

As medidas de fomento do emprego complétanse con medidas de apoio a novas iniciativas e fórmulas empresariais que se engloban baixo o concepto de economía social (cooperativas, sociedades anónimas laborais, autónomos, ILE, iniciativas de emprego rural, etc.).

En 2003 (cadro 6.13) beneficiáronse 7.468 (2002: 8.032) traballadores das axudas ao autoemprego e á economía social.

Destas medidas, se beneficiaron 1.035 (2002:1.643) traballadores, deles 810 (2002:957) traballadores do programa de promoción do emprego en cooperativas e sociedades anónimas laborais e 225 (2002: 686), para adquisición de socio traballador; percibindo axudas pola capitalización da súa prestación de desemprego co obxecto de incorporarse a unha cooperativa ou sociedade laboral, e 3.782 (2002: 3.730) traballadores desempregados crearon o seu propio posto de traballo como autónomos.

As rendas para o inicio da actividade configuráronse como unha axuda aos desempregados para adquisición da condición de socio traballador dunha cooperativa de traballo ou sociedade laboral. O 90% desta renda incorporouse a unha sociedade limitada laboral. Un 10% a unha cooperativa e un 1% a unha sociedade anónima laboral, predominantemente dos sectores de servizos e industrial.

Do abono de cotas aos perceptores da prestación por desemprego na súa modalidade de pago único beneficiáronse 757 traballadores.

B) Apoio ao emprego autónomo

Neste ano 3.782 desempregados beneficiáronse deste programa que pretende fomentar a creación do propio negocio ou actividade como traballador autónomo.

Deles 1.941 foron mulleres (51%) e 1.841 homes (49%). Por razón de idade, o 40% dos beneficiarios son menores de 30 anos, o 48% teñen unha idade entre 30 e 45 anos, e un 12% son maiores de 45 anos. O tempo de permanencia dos beneficiarios destas axudas en desemprego previa a solicitude é no 74% dos casos do 74%, o 13% son parados de longa duración e o 13% levan entre 6 e 12 meses en paro. O 79% desenvolven a súa actividade no sector servizos.

6.5.3. Integración laboral dos traballadores con discapacidade

A incorporación ao mercado de traballo deste colectivo efectúase a través da creación ou ampliación de centros especiais de emprego, o que supuso a incorporación de 148 traballadores, o mantemento dos cadros de persoal minusvalido dos 81 centros especiais de emprego xa existentes nesta comunidade autónoma e que ocupan a 1.273 traballadores e as axudas ao autoemprego como traballadores por conta propia, do que se beneficiaron este ano 60 minusválidos.

6.5.4. Iniciativas de Emprego: Iniciativas locais de emprego (ILES), Iniciativas de Emprego rural (IER) e Iniciativas de Base tecnolóxica (lebt's)

Neste ano o conxunto destas iniciativas permitiu a creación de 413 novos empregos, deles corresponden a ILES 316 postos, as de emprego rural 35 postos e 62 nas lebt's.

6.6. Programas de Cooperación e Escolas Obradoiro

■ Cadro 6.14

Resumo-programas de cooperación con entidades locais. Galicia. 2003

Denominación do programa	Entidades	Traballadores
Axudas para a contratación de desempregados para a realización de obras ou servizos de interese xeral	336	6.002
Axudas para a contratación de técnicos locais de emprego	238	259
Axudas para a contratación de servizos públicos con determinadas empresas creadas nos últimos 3 anos	63	239
Total	637	6.500

Fonte: Medidas Activas de Emprego. Balance de Resultados 2002. Consellería de Asuntos Sociais, Emprego e Relacións Laborais

6.6.1. Programas de Cooperación con Entidades Locais

Este programa comprende a contratación de traballadores desempregados para a realización de obras e servizos de interese xeral o social (orientados a potenciar a xeración de novos postos de traballo en relación a novos xacementos de emprego).

O número de entidades locais beneficiarias foi de 336, participando neste programa 6.002 traballadores desempregados.

Inclúese así mesmo o programa labora que permitiu a contratación efectiva de 2.960 beneficiarios deste programa e no que participaron 284 concellos.

O programa de contratación de Técnicos Locales de Empleo sitúa o número destes técnicos en 259, que realizan o seu traballo en 238 entidades locais.

Finalmente danse outras axudas para a contratación de servizos públicos con empresas creadas nos últimos tres anos (fundamentalmente ILES), o que beneficiou a 239 traballadores.

6.6.2. Programas de Cooperación con outras administracións distintas da local, universidades e entidades sen ánimo de lucro

■ Cadro 6.15

Resumo-programas de cooperación con outras administracións e entidades sen ánimo de lucro. Galicia. 2003

Denominación do programa	Entidades	Traballadores
Axudas para a contratación de desempregados para a realización de obras ou servizos de interese xeral	210	935
Axudas para a contratación de axentes de emprego e unidades de apoio	56	149
Total	266	1.084

Fonte: Medidas Activas de Empleo. Balance de Resultados 2002. Consellería de Asuntos Sociais. Empleo e Relacións Laborais

Este programa comprende en primeiro lugar a contratación de traballadores desempregados para a realización de obras e servizos de interese xeral ou social (orientados a potenciar a xeración de novos postos de traballo en relación a novos filóns de emprego, o tempo que a xeración de novas actividades que impulsadas inicialmente pola administración se manteñan pola iniciativa privada).

Neste ano tódalas axudas concedéronse para a prestación de servizos, as entidades beneficiarias foron 210 e o número de traballadores de 935.

Completase esta cooperación con axudas para contratación de axentes de emprego e unidade de apoio que permitiu contratar a 149 traballadores (105 axentes e 44 traballadores de apoio).

6.7. Escolas obradoiro, Obradoiros de Emprego e Unidades de Promoción e Desenvolvemento (cadro 6.16)

O cuadro 6.16 da mostra da evolución que están experimentando as escolas obradoiro

■ Cadro 6.16

Escolas obradoiro, obradoiros de emprego e unidades de promoción e desenvolvemento. Galicia. 2003

Escolas obradoiros e obradoiros de emprego

	Nº de EE.OO, CC.OO. e OO.EE	Nº alumnos
En funcionamento a 01/01/2003	63	2.616
Rematadas a 31/12/2003	58	2.373
Iniciadas en 2003	39	1.580
En vigor a 31/12/2003	44	1.823

Escolas obradoiro e obradoiros de emprego dos camiños de Santiago

	Nº de EE.OO, CC.OO. e OO.EE	Nº alumnos
En funcionamento a 01/01/2003	7	351
Rematadas a 31/12/2003	5	251
Iniciadas en 2003	3	90
En vigor a 31/12/2003	5	190

Unidades de promoción e desenvolvemento

	Nº de EE.OO, CC.OO. e OO.EE	Nº alumnos
En funcionamento a 01/01/2003	4	30
Rematadas a 31/12/2003		
Iniciadas en 2003		
En vigor a 31/12/2003	4	30

Fonte: Medidas Activas de Empleo. Balance de Resultados 2002. Consellería de Asuntos Sociais, Emprego e Relacións Laborais

O programa de obradoiros de emprego, creado en 1999 e dirixido a mellora-las posibilidades de ocupación dos desempregados de vintecinco ou máis anos de idade, especialmente daqueles colectivos con especiais dificultades de inserción laboral (parados de longa duración, maiores de corenta e cinco anos, mulleres e persoas con discapacidade) supuxo o funcionamento de 78 ao longo de 2003 e unha participación de 3.063 desempregados. Os mesmos programas extendéron-se asemade aos programas Labora, permitindo a contratación de 739 mozos.

No ano 2003 continúan funcionando catro Unidades de Promoción e Desenvolvemento, complementario e para avaliar os proxectos de escolas obradoiro, casas de oficios e obradoiros de emprego, coa participación dun total de 30 traballadores.

Continua o programa das escolas obradoiro e obradoiros de emprego dos Camiños de Santiago que comezou a finais de 2000.

6.8. Programa de fomento de inserción laboral de mulleres vítimas de violencia doméstica

No ano 2003 no marco de lei estatal de protección aprobouse este programa de inserción laboral (víctima de violencia doméstica, galega e estar desempregada) que

comprende un conxunto de medidas agrupadas dun lado nas que pretenden a proximidade de acceso aos programas de mellora da empregabilidade, os mixtos de formación-emprego e os de cooperación ou experienciais. Doutro supón a datación de incentivos adicionais para a contratación por conta allea e o autoemprego. As propostas aprobadas comprenden a 18 mulleres vítimas da violencia doméstica. As medidas solicitadas como medida activa de emprego o acceso a un contrato temporal de inserción de 12 meses de duración.